

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatárs:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kazinczy-utca.
Telefón szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotába
Telefón szám 42.
Nyitlertér soronkint 20 krajczár

Különfélék.

— **A magyar czimer használata.** Báró Bánffy Dezső miniszterelnök Szabadka város törvényhatóságához rendeletet intézett, amelyben felhívja a magyar czimer használatának ellenőrzésére. A rendelet így szól: Idezártan megküldöm tek. törvényhatóságának a törvényhatóság területén lévő azon czégek, egyesületek, társulatok és egyének névjegyzékét, kik a magyar korona országai egyesített, vagy Magyarország külsőczimerének használatára régebbi engedély, udvari szállítói czím, vagy az 1883. XVIII. t. c. alapján adott külön engedély, alapján jogosultak. Felhívom, hogy ezen czégek, egyesületeket, társulatokat és egyéneket ellenőrizze. oly szempontból, hogy az ide mellékelt engedély okmány szövegben kitűtetett feltételeknek, követelményeknek és utasításoknak megfelelnek-e? Különös figyelmet fordítandó arra, hogy fenn áll-e még ezen engedélyesek jogosultsága illetve nem történt-e az engedélyes cég, társulat vagy egyesület kebelében, annak viszonyaiban valamint az engedélyt nyert egyén magánviszonyaiban oly változás, mely az engedély megszüntét vagy annak visszavonását eredményezhetné? Utasítván végül, hogy ugy minden ilyenemű változást, mint különösen az engedély esetleg megszüntét nekem esetről esetre haladéktalanul jelentse be, egyúttal felhívom, hogy a mellékelt névjegyzék alapján hivatalos használatra egy jegyzéket készíttessen, mely aztán a m. kir. belügyminiszterium utján évenként kiadandó s a czimerhasználatra jogosítottak összesített névsorát tartalmazó jegyzék alapján tovább vezetendő, illetőleg a kik a törvényhatóság területén czimer használati engedélyt nyertek, abban esetenként bevezetendő.

— **Igazolvány nélküli munkások.** Perczel Dezső belügyminiszter leiratot intézett Szabadka város hatóságához az igazolvány nélküli munkások ügyében. A belügyminiszter ugyanis utasította a tanácsot, hogy a rendőrőrkaptány utján intézkedjen, hogy azok a munkások, akik nem váltották meg igazolványaikat és nem szabadkai illetőségűek, illetőségi helyükre tolonczottassanak, nehogy a nyarat áthenyélve, télen Szabadka város nyakán elősködjének.

— **Jótekonyság.** A zombori Weidinger család Weidinger Sándorné elhunytá alkalmából Trischler Ferencz polgármesternek 100 frtot adott át, hogy ezen összeg a zombori keresztény vallású szegények között szétosztassék. Az izr. szegényeket a család a gyászcsés alkalmából külön segélyben részesítette.

— **Házasság.** Polgár Jenő János f. hó 29-én d. e. fél 11 órakor kel egybe a helybeli izr. imaházban özv. Révay Lipótné leányával Gizellával. Tartós boldogságot kívánunk!

— **Uj törvényszéki palota Ujvidéken.** Dr. Flatt Viktor ujvidéki főispánhoz érkezett leirat szerint ő felsége megengedte, hogy Ujvidéken uj törvényszéki palota építtessék és hogy az a sétatér baloldali részére helyeztessék.

— **Eljegyzés.** Jaszner Adolf f. hó 15-én eljegyezte Guttman Janka kisasszonyt Szabadkán.

— **A „Pécsi dalárda“** férfi négyes pályázatán a beérkezett 51 mű közül a 200 koronás első díjat *Kirchner Elek* győri zenetanár, a 150 koronás második díjat pedig *Kárász Károly* Rézseő temesvári zeneigazgató nyerte el, négy művet, köztük *Horváth Fábán* helybeli zenetanár »Honos alit artes« jellegű férfi négyesét a bíráló bizottság első helyen dicsérettel tüntette ki.

— **A gabonauzsora.** A földművelésügyi miniszter a gabonauzerek visszaéléseinek megállítására érdekében a bácsm. gazdasági egyesülethez a következő leiratot intézte: Némely vidéken olyan ügynökök és helybeli üzérkedők működnek, kik a kisebb gazdákat otthonukban keresik fel s azok tájékozatlanságát felhasználva, a termést gyakran olcsó áron megveszik, a megállapított vételár egy részét kifizetik s az előleg és a szállítandó termény értéke erejéig váltót vesznek vagy a kiscgazdával értelmetlen okiratot állítanak ki. Ezek az üzelmek igen sok keserűség okai sőt nem ritka esetben egyes kiscgazdák tönkrementését is eredményezik. E visszaélések megállítására czéljából kívánatosnak tartom, hogy az egyesület rendelkezésére álló eszközökkel az érdekkörébe tartozó gazdaközönség figyelmét e visszaélésekre hívja fel s világosítsa fel azt az ügyleteknél használt fogásokról s figyelmeztesse az érdekelteket arra, hogy ha a vételügy burkolt uszoraköltésön, ugy az uszoravétség miatt a királyi bíróságnál följelentést tegyenek. Egyben figyelembe ajánlja a miniszter az egyesületnek, hogy az 1883. XXV. törvénycikk 10 §-a szerint a közigazgatási bizottság fölterjesztésére az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy az uszoravétség miatt az eljárás hivatalból indíttassék meg. Ha tehát valamely vidéken az uszoravétséggyakorlati elkövetésének jelenségei mutatkoznak, helyesen cselekedik az egyesület, ha a közigazgatási bizottságnál kezdeményező lépést tesz az igazságügyminiszter intézkedésének kikérésére iránt.

— **Meglopta testvérét.** Popadics Tosa felső-kovili halászegény e hó 10-én meglátogatta nővérét Damjanovics Szlávnát Ujvidéken s egy pár napig nála időzött. Egy napon nővére rövid időre eltávozott a háztól s Popadicsot magánosan hágyta a háznál, ki ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy egy alkulesal felzárja a szekrényt s abból 34 frt 80 kr. készpénzt és 3 drb. aranygyűrűt ellopjon

azonban feljelentés folytán Zimonyban elfogott.

— **Értesítés.** A gőzgépezéldöket és kazánfűtöket vizsgáló zombori bizottság f. évi május hó 27-én fogja legközelebb vizsgálatait tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (megyeház). A vizgálatra jelentkezni óhajtok kellően felszerelt folyamodványokat a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizgálatra jelentkezőknek igazolnók kell: 1. hogy a 18-ik életévét betöltötték (ifjabb egyének keresztlevéllel); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalanul életűek (a 2. és 3. alattiak azonegy bizonyítványba is foglalhatók); 4. hogy fűtött kazán illetőleg dolgozó gőzgép mellett gépész felügyelete alatt legalább hat hónapon át dolgoztak (az erről szóló magánbizonyítvány az előjáróság által is megerősítendő). Egyúttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépészjelöltektől az állam hivatalos nyelvének oly mérvben való ismerete kívánatik meg, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket teljesen megérthessék magyarul olvasni, írni beszélni tudjanak. A kazán fűtő jelöltektől csak az az államnyelvének s a számok olvasása kívánatik meg.

— **Tűz Ó-Moroviczán.** A napokban leégett Ó-Moroviczán Dormán József nádfedélű háza. A tűz a rozoga kémény beégése folytán keletkezett.

— **Az árokba fűt.** Az anyja gondatlansága okozta halálát a kis leánynak, a kinek esetét itt közöljük. Piukovics Jakabné a ház előtt végezte a föld munkát, kis leánya pedig az udvaron játszott. Játék közben meglátta a kis kacsákat, az apró sárga pelyhes kacsák nagyon megtetszetek neki és egyet el akart közülük fogni. A kacsák ösztönszerűleg a vizet felt árok felé menekültek, a kis lány még ide is utánnak futott, egyszerre azonban elbotlott s árokba esett, honnan nem tudott többé felkelni. Kevéssel ezután bejött az udvarra édes anyja, a kit a kacsák különös lármája figyelmessé tett, és kereste a kis leányt, a kit azután meg is talált az árokban megfulva.

— **A kincsesláda.** Bajáról írja levelezőnk: Felső-Szent-Iván bácskai községben Gerstenmayer Mihály jómódú gazda istállóit épített az udvarán. Az alap ásása közben egyszerre csak besüpedt a föld, mire a gazda abbahagyta az ásást; haza küldte a munkásokat és amint beesteledett, szomszédjával egy gépésszel lement a süpedt által támadt gödörbe. Mikor lérték nagy meglepetésükre egy öt öl hosszú és egy öl magas földalatti folyosót találtak, annak végén pedig egy rézveretes vasládát tele arany és ezüst pénzzel. Erről a ládáról azonban csak a gépész beszélt. Gerstenmayer ellenben azt állítja, hogy sem-

miféle ládát sem találtak, a folyosóban. A gépész osztozkodni akart Gerstenmayer gazdával, de ez nem egyezett bele. Ezen állítólag összeveszték, mire a gépész az egész dolgot följelentete a hatóságnak. A vizsgálatot a bajai főszolgabíró vezeti.

Dalokör Ő-Új-Szivácson. Ő-Új-Szivác községek intelligens közönségének szívélyes közreműködésével és hathatós támogatásával sikerült egy dalokört létesíteni, melynek főczélja: a társadalmi életet feleleveníteni és az esetleg ellentétes elemeket szép, harmonikus egészbe összefoglalni. Ezen nemes czélnak sikerült is két, illetve három köztisztviselőben álló egyéniséget megnyerni, kik tekintélyükkel ugyszintén szakképzettségükkel igen sokat eredményezhetnek, ezek főtisztelendő Rekita László Ő-Szivács plébános, Zsupinszky Lyubó Ő-Szivács jegyzője és Söröss Antal. Az alakuló közgyűlésen a következő tiszti- és választmányi kar választatott meg: Elnök: Rakita László, alelnök: Zsupinszky Lyubó, titkár: Schwarcz Lajos, pénztáros: Varga József, karnagy: Söröss Antal, szertáros: Paulovics, szakértők: Müller Sándor, Kis Béla, Fradl József és Vesselinovics Milán, vigalmi bizottsági elnök: Kovácsy Antal. Választmányi kar az urak részéről: Eimann Károly, Hartmann Sándor, Selmszler Károly, Paul Ádám és Löbl Vilmos. A nők közül: Poór Józsefné, Zsupanszky Lyubóné, Varga Józsefné, Löbl Jakabné és Söröss Antalné. Az elnök ajánlata a választmány elhatározta, hogy június hó 5-én hangverseny rendezendő, mely indítvány köztetvesséssel elfogadtatott. A program igen változatos lesz, látszik, hogy a szakértők a kellő izléssel bírnak. A kör alakításának eszméjét Söröss Antal, Kovácsy Antal és Kún Géza pendítették meg. A programba fel van véve: melodráma, dialog, férfi-karének, vegyes-karének, duettek, férfi-szóló, női szóló stb.

Ellopott leány. Csurogon történt, hogy egy ottani iparos csinos leánya egyik rokonához menve, régi heves imádojával, Gonedárov Stéfán cipésszel találkozott. Ez a leányt, midőn háza elé ért, erővel bevonszolta házába s ott magáénak nyilvánította. A megszegyenített leány más nap sem mert haza menni, miért is szülői kitagadták.

Rejtélyes halál. Táborosi Sándor, Táborosi Ádám 6-becsei lakos 7 éves gyermekének halálesete dr. Weinberger Ignác községi orvos, halottkém feljelentése folytán az 6-becsei járásbíróhoz került. A kisdéd hullájának boncolása mely f. hó 14-én volt megtartva mérgezési tüneteket mutat. Az anya előadása szerint aként történt, hogy a gyermek már 3 hét óta hideglelésben szenved és azt javasolták neki, hogy borfesző (aloe) gyökeret főzzön neki. Az anya meg is tette és amikor a hideglelés rájött a fiúra, annak levéllel megittatta, és a gyermek ahelyett hogy felgyógyult volna tőle egy napi kínos vergődés után f. hó 13-án meghalt. A titkos feljelentők azonban a rendőrségnél azt jelentették, hogy a védtelen gyermeket kegyetlen mostohaanyja szándékosan etette meg a méreggel. Hogy ebben a szomorú esetben mi a való a bíróság mondja meg.

S Z I N H A Z.

Szerb szintársulat. Csütörtökön f. hó 12-én este egy angol és egy szerb színű került színre: Premařay I felv. vigjátéka „Doktor Rubin” és Mijkovics 3 felvonásos vig operetteje „Jabuka”.

Az első színműben Dzsékron (Lukics), leánya Mária (Markovicsné) menyasszonya Arthur (Vaszilyevics) ügyvédnek, de szerelmes beteg egy híres tragicusba Gerikbe (Ruzsics.) Az alya hogy leánya betegségén segítsen, titokban házához hivatja Geriket, ki öreg orvosnak adja ki magát, a leányt gyógyítani akarja. Gerik azonban a leány szenvedélyes szerelmétől elkapatva felfedezi magát és vizontszelmelet vall, de egy perc múlva megbánja ezt mikor pedig a leány örövendve apjához szalad, hogy Gerik mégis az övé lesz és behívja apját Gerikhez, ez már nagyokat iszik és ittasságot szimulálva kellemerlenkedik a leány körül úgy, hogy a leány megutálja.

A színészekről vajmi kevés újat mondhatunk. Ruzsics játéka kifogástalan eg úgy mint Lukics és Markovicsné játéka is. Oly erők ezek a szintársulatnak, hogy dicséretet előadásairól felesleges folyton referálni. A szép számú közönség többször a nyílt színen is megtapsolta őket.

A „Jabuka” eredeti szerb színmű, hogy azonban miétt van „operette”-nek jelezve, azt a Névy-féle stíluslapjaiból alig lehetne megfejteni. Népszínmű az és elég jó is volna, ha nem volna eredeti — szerb mű. Gyenge termék, mint a többi előadott szerb népszínművek. Jabuka almát jelent, mit a színmű történeti helyén eljegyzés jelül szokott a leány menyasszonyának átadni. Az előadott színműnek tartalma ez:

Radivoj (Markovics) szereti Szima Lázint (Nikolics) leányát Krisztát (Tuzakovics), de közbe veti magát Koka (Szpasic) községi írnok is, ki Krisztát el akarja venni. Ez azonban nem sikerül, mert Radivoj lett az új bíró, ki azután megválasztása napján oda adja menyasszonyának a „Jabukát” és egymáséi lesznek.

Nincs e színműnek főhőse, mi pedig elég baj. Nincs meg benne az a centrum, a mi körül forogjon a cselekmény. De van benne sok szép jelenet, sok tarka kép, a mi folytonos derűtségben és jó kedvben tartotta a közönséget. Van benne egy harangozó, a ki falun — mindenes, van benne egy borbély, a ki a szinpadról megbízást adott egyik ismeret szabadkai dr. Briczó kollegájának, e két szereplőnek jelenetei azok, a mik a közönség figyelmét leginkább igénybe vették, a többi azonban még az „operette” elnevezés mellé tett „vígsgát” sem nyújtotta.

A szereplők közül is első sorban Dusanovics említendő, a ki „bracza Toma” szerepében kitűnőbb és eredetibb nem is lehetett volna, épúgy Bakalovics borbély szerepében főleg a szabadkai bunyevácok egyik páholyára vonatkozó figyelmes kupléi által remekelt.

A többi szereplők is jók voltak — egyet kivéve, Tuzakovics kisasszonyt, a ki egy kicsit jobban is tud játszani, ha akar, pedig hálás is volt már egy párszor a publicummal szemben, ha ujráták dalait, ez este azonban e szép tulajdonságait félre tette, úgy, hogy alig volt élet játékában, pedig éneke is, meg játéka is kis jóindulat mellett a társulat elsőrendű tagjává vihetné elő.

Törvénykezés.

A szabadkai kir. büntető trvszék által végfárgyalásra e héten kiüzentek a következő ügyek: 1898. május 16-án: Itélethirdetés a 3776, 3787, 3985 sz. ügyekben, vég-

tárgyalások: Poset Lukács erőszakos nemi köz., Pósa Lukács megvesztegetés, Boban Imre s. t. s., Komovics Juliáné emberölés, Friedländer Mária lopás. 1898. május 18-án itélethirdetés, a 3988, 4118, 4121, 4123 sz. ügyekben, végfárgyalás: Herche Ferenc sikkasztás, Kükemezey Árpád sikkasztás, Friedmann József rágalmazás, Vidákovics Máté emberölés. 1898. május 20-án itélethirdetés a 3987, 4119, 4321 sz. ügyekben, végfárgyalás, Farkas Mihály sikkasztás, Vadászi György hiv. hat. visszaélés, Abt Lőrincz s. t. s., Malustyák József s. t. s., Mayer József sikkasztás.

Ismét a „Zemljodelac”. Igen érdekes sajtópört tárgyalat f. hó 14-ikén a szegedi esküdtszék. A vádlottat megint a „Zemljodelac”, a rövid fennállása alatt is hirhédité lett, Adán megjelenő szerb szocialista lap szerkesztősége szolgáltatta. Három hét alatt három sajtóperet intéztek el a szegedi esküdttek ennek az izgató újságocskának. Ezuttal nem Radujkov Dóme, a közrendőről lett czuczilista szerkesztő, hanem Szivacs Gyóka munkatársa ült a vádlottak padján. Községi írnok volt, mielőtt szocialista apostolnak csapott volna föl. Kevés hallgatóság előtt kezdődött délelőtt kilenc órakor a tárgyalás. A törvényszék elnöke Pókay Elek, szavazó bírák Hevesy Kálmán és Onitju Elek voltak, jegyző dr. Taschler József, a vádhatóságot dr. Mikovich Lajos alügyész képviselte. A vádlott védő nélkül jelent meg a tárgyaláson. Az esküdtszék megalakulása után a vádlevelet olvasták, amely szerint a szegedi ügyesség indítványára osztály elleni gyűlöletre való izgatás vétsége miatt helyezte a törvényszék vád alá Szivacs Gyurót. A tárgyalás során hosszasan beszélt vádlott a szocializmusról és kifejtette, hogy nem akarja a földet felosztani, mert jól tudja hogy újra visszatérne a régi állapot, mert az ügyesebb és erősebb legyőzné a gyengébbet, csak a munkások nyomoruságos helyzetén szeretne segíteni. A vád és védbeszéd meghallgatása után a törvényszék itélelhozatalra vonult vissza. Az ítélet három hónapi államfogházra, további tíz napi államfogházra átváltoztatható száz forint pénzbüntetésre szól. Euyhitó körülménynek vette a törvényszék a vádlott büntetlen előéletét. Az elnök erre átadta az ügyésznek s Szivacs Gyuró mindjárt át is ballagott az államfogházba, ahol a szerkesztő és munkatárs, Radujkov és ő, együtt ehetik a vértanúság olcsó kenyérét.

Hirdetmény.

Van szerencsém értesíteni a m. t. szülőket, hogy május hó 1 től kezdve

LAKÁSOMAT

a dr. Dominus-téle Kossuth-utcai házból áttettem VIII. kör Szalay László-utca 14-ik szám, Illgen-féle házba.

Lelkiismeretes és alapos oktatást nyujtok; kezdők valamint előhaladottak oktatását a legmagasabb kiképzésig elvállalom háznál és lakásomon. A budapesti zeneakadémián is használt módszeremmel már eddig is a legjobb eredményeket értem el, minélfogva bátor vagyok magam a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlani.

RÉTHY JANKA

okl. zongoratanítónő.